

Sygn. akt I ACa 1358/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Elżbieta Uznańska
Sędziowie:	SSA Władysław Pawlak SSA Marek Boniecki (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2015 r. w Krakowie na rozprawie
sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości (...) sp. z o.o. w Ł. w upadłości likwidacyjnej
przeciwko Bankowi (...) S.A. w W.
o zapłatę
na skutek apelacji strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach
z dnia 27 listopada 2014 r. sygn. akt VII GC 267/13

- 1. oddala apelację;**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Marek Boniecki SSA Elżbieta Uznańska SSA Władysław Pawlak

Sygn. akt I ACa 1358/15

Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 9 grudnia 2015 r.

Powód syndyk masy upadłości (...) spółki z o.o. w Ł. w upadłości likwidacyjnej domagał się zasądzenia od pozwanego Banku (...) S.A. w W. kwoty 190.138,47 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tytułem zwrotu zapłaconej przez upadłego w terminie dwóch miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości niewymagalnej raty długu.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa, zarzucając, że: pozwany bank wiedział o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości spółki; prezes upadłego dał pisemną dyspozycję zaliczenia zapłaty na poczet udzielonego kredytu, a zatem świadczenie było wymagalne; wpłata została dokonana przez podmiot trzeci na rachunek techniczny, wobec czego nie powstała wierzytelność wplacającego; w przypadku kredytu rewolwingowego nie można mówić o ratach wymagalnych i niewymagalnych.

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy w Kielcach zasądził od pozwanego banku na rzecz powoda kwotę 190.138,47 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 16 października 2013 r. oraz orzekł o kosztach procesu i nieuiszczonych kosztach sądowych.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że: w dniu 14 lipca 2008 r. pozwany Bank (...) - (...) sp. z o.o. w Ł. zawarł umowę o prowadzenie rachunku rozliczeniowego bieżącego. W dniu 12 marca 2009 r. wyżej wymienione podmioty zawarły umowę odnawialnego kredytu (...) związanego z prowadzoną przez upadłego działalnością gospodarczą w maksymalnej kwocie 1.200.000 zł na okres od 12 marca 2009 r. do 11 marca 2010 r. Zgodnie z (...) umowy ostateczny termin spłaty kredytu został oznaczony na dzień 11 marca 2010 r., zaś jego spłata miała następować każdorazowo ze środków wpływających z (...) sp. z o.o. w Ł., bez odrębnej dyspozycji kredytobiorcy, na podstawie udzielonego Bankowi pełnomocnictwa do rachunku bieżącego. Aneks nr (...) z dnia 11 marca 2010 r. przedłużono termin obowiązywania umowy i spłaty kredytu na dzień 10 kwietnia 2010 r. Aneks nr (...) z dnia 8 kwietnia 2010 r. przedłużono termin obowiązywania umowy kredytowej na okres do 8 kwietnia 2011 r. W (...) aneksu ostateczny termin spłaty kredytu ustalono na dzień 8 kwietnia 2011 r. Jego spłata miała nastąpić w 10 ratach w wysokości 120.000 zł każda, poprzez obniżenie dostępnego limitu kredytu, z czego 9 rat miało być płatnych na koniec każdego miesiąca w okresie od 30 czerwca 2010 r. do 28 lutego 2011 r., a ostatnia 10 rata do dnia 8 kwietnia 2011 r. Spłata kredytu w ramach dostępnego limitu miała następować każdorazowo ze środków wpływających z (...) Sp. z o.o. na rachunek bieżący upadłej spółki, bez odrębnej dyspozycji kredytobiorcy, na podstawie udzielonego Bankowi pełnomocnictwa do rachunku bieżącego. Zgodnie z (...) zmiany umowy wymagały pisemnego aneksu pod rygorem nieważności. W sprawach nieuregulowanych w umowie zastosowanie miał Regulamin kredytowania działalności gospodarczej (§ (...)). W dniu 8 kwietnia 2010 r. spółka udzieliła pisemnego pełnomocnictwa, uprawniającego Bank do potrącenia z rachunku bieżącego spółki prowadzonego przez Bank kwot niespłaconych, wymagalnych należności Banku. W przypadku braku środków na wskazanym rachunku bieżącym Bank miał prawo zaspokoić swoje niespłacone i wymagalne należności z pierwszych wpływów na ten rachunek, niezależnie od innych dyspozycji i przed wszystkimi należnościami, za wyjątkiem tytułów wykonawczych. W Regulaminie kredytowania działalności gospodarczej wydanym przez Bank (...) w dniu 11 sierpnia 2009 r. termin spłaty kredytu w § (...) zdefiniowany został jako ustalony w umowie kredytu dzień jednorazowej spłaty kredytu lub ostatniej raty kapitału wraz z odsetkami, zaś wymagalność kredytu w § (...) jako powstająca w następnym dniu po upływie terminu spłaty kredytu określonego w umowie lub po upływie okresu wypowiedzenia kredytu. Zgodnie z § (...) Regulaminu kredyty podlegały spłacie w terminach uzgodnionych w umowie kredytu, a przed terminem na podstawie dyspozycji kredytobiorcy o ile umowa kredytu nie stanowi inaczej. Załącznik nr (...) do Regulaminu w części (...) dotyczącej kredytu (...) zawierał zapis, że spłata kredytu następuje każdorazowo na podstawie dyspozycji kredytobiorcy dotyczącej przekazania środków z rachunku bieżącego na rachunek kredytowy. W dniu 17 grudnia 2010 r. pozwany Bank wystosował pismo do osób, które poręczyły spłatę kredytu z prośbą o spotkanie, uzasadniając ją pogorszeniem się sytuacji ekonomiczno-finansowej spółki i poważnym zagrożeniem spłaty długu wynoszącego aktualnie 480.000 zł (4 miesięczne raty po 120.000 zł). W dniu 28 grudnia 2010 r. wpłynęło do Banku pismo podpisane przez prezesa zarządu upadłego C. Ł. z prośbą o zaliczenie wszelkich wpłat na konto na poczet spłaty kredytu. W kolejnym piśmie z 19 stycznia 2011 r. skierowanym do Banku, C. Ł. w odpowiedzi na upomnienie Banku z 13 stycznia 2011 r., poinformował, że oczekuje na wpływ wierzytelności, którą przekaże Bankowi na poczet uregulowania wymagalnej raty kredytu. Spółka spodziewała się środków pieniężnych pochodzących od Agencji (...). Prezes zarządu spółki C. Ł. podjął decyzję, aby środki te, w sytuacji zajęcia przez komornika w grudniu 2010 r. wierzytelności z rachunku bankowego posiadanego przez spółkę, zostały przeznaczone na spłatę wymagalnej comiesięcznej raty kredytu. Oświadczenie upadłego zawarte w piśmie z 28 grudnia 2010 r. nie oznaczało rezygnacji z ratalnej formy spłaty kredytu. W dniu 29 grudnia 2010 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w K. dokonał zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego, w tym bieżącego należącego do upadłego, a prowadzonego przez pozwanego, na poczet

wierzytelności (...) S.A. w kwocie 1.868.472,38 zł. W dniu 13 stycznia 2011 r. pozwany Bank wystosował do upadłego upomnienie, informując o upływie terminu spłaty raty kredytu w kwocie 80.364,98 zł i wzywając do jej zapłaty wraz z odsetkami i kosztami upomnienia. W dniu 25 stycznia 2011 r. na założone przez Bank bez wiedzy spółki tzw. konto techniczne wpłynęła od Agencji(...)z tytułu dotacji kwota 274.404,94 zł. W piśmie z dnia 7 lutego 2011 r. skierowanym do upadłego i z dnia 30 września 2013 r. skierowanym do syndyka, pozwany powołując się na dyspozycję spółki z dnia 28 grudnia 2010 r., poinformował, że powyższa wpłata została w całości zaliczona na spłatę kredytu, w części już wymagalnego. Rozliczenia Bank dokonał w dniu 26 stycznia 2011 r. w ten sposób, że na poczet wymagalnych należności kredytowych, w tym raty kredytu w wysokości 80.364,98 zł zaliczył kwotę 84.266,47 zł (rata, odsetki, koszty upomnienia), zaś pozostałą przekazaną przez Agencję kwotę zaliczył na poczet należności niewymagalnych, w tym rat kapitałowych. W dniu 7 marca 2011 r. pozwany wystosował do upadłego upomnienie, informując o upływie terminu spłaty kredytu w kwocie 52.141,97 zł i wzywając do jej zapłaty wraz z odsetkami i kosztami upomnienia. W piśmie z dnia 8 marca 2011 r. Bank, w związku z koniecznością przeprowadzenia oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej spółki, zwrócił się do upadłego o przedłożenie wykazu rozrachunków z kontrahentami, wstępnego bilansu i rachunku zysków i strat według stanu na 31 grudnia 2010 r. W piśmie z dnia 27 maja 2011 r. Bank zawiadomił upadłego o zamknięciu rachunku bieżącego, z uwagi na utrzymujące się na nim od 21 stycznia 2011 r. saldo zerowe. Wniosek o ogłoszenie upadłości (...) sp. z o.o. w Ł. został złożony w Sądzie Rejonowym w K. w dniu 23 lutego 2011 r., zaś ogłoszenie upadłości nastąpiło w dniu 27 października 2011 r. Pismem z dnia 1 października 2013 r. powód wezwał pozwanego do zwrotu kwoty 190.138,47 zł stanowiącej niewymagalny dług spółki wobec Banku. Żądaniu temu pozwany odmówił.

W ustalonym przez siebie stanie faktycznym, po dokonaniu analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Okręgowy uznał powództwo za uzasadnione w świetle przepisów art. 127 ust. 3 i art. 134 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (t. jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 1112 ze zm. – dalej: p.u.n.). Odnosząc się do twierdzeń pozwanego co do tego, że w przypadku kredytu rewolwingowego nie można mówić o wymagalności rat z uwagi na jego charakter, Sąd Okręgowy wskazał, że upadły mógł się zadłużyć tylko do wysokości zaciągniętego kredytu i że środki na jego spłatę, które wpływały na rachunek bieżący upadłego mogły pochodzić tylko z wpłat dokonanych przez (...)sp. z o.o. Zmiana §(...) umowy dokonana aneksem nr (...) oznaczała, że w okresie od 30 czerwca 2010 r. do 28 lutego 2011 r. w terminach spłaty każdej miesięcznej raty, na rachunku bieżącym upadłego powinna się znajdować kwota 120.000 zł. Jeśli takich środków na rachunku bieżącym upadłego nie było lub było ich mniej, oznaczało to brak spłaty wymagalnej raty kredytu lub tylko częściową spłatę. Wbrew twierdzeniom pozwanego, w pismach kierowanych do powoda Bank posługiwał się pojęciem rat kredytu wymagalnych i niewymagalnych. Kwestię wymagalności raty kredytu regulował także uchwalony przez Bank (...) kredytowania działalności gospodarczej, znajdujący z mocy(...)umowy zastosowanie w sprawach w niej nieuregulowanych. Sąd zważył też, że na mocy pełnomocnictwa udzielonego Bankowi przez spółkę w dniu 8 kwietnia 2010 r., Bank miał prawo bez odrębnej dyspozycji kredytobiorcy do dysponowania wyłącznie środkami wpływającymi na rachunek bieżący spółki. Z pism spółki z 28 października 2010 r. i 19 stycznia 2011 r. nie wynikało, aby pozwany uzyskał prawo dysponowania środkami spółki wpływającymi na inny rachunek niż bieżący. W dniu 25 stycznia 2011 r. na rachunek bankowy upadłego w pozwanym Banku, nie będący rachunkiem bieżącym, wpłynęła kwota 274.404,94 zł przelana przez Agencję (...)w W.. Na ten dzień pozwany nie spłacił Bankowi wymagalnej raty kredytu w wysokości 80.364,98 zł przypadającej do spłaty w grudniu 2010 r. Całą kwotę przelaną przez (...) Bank zaliczył w dniu 26 stycznia 2011 r. na poczet spłaty kredytu, w tym kwotę 84.266,47 zł tytułem wymagalnej już raty wraz z odsetkami i kosztami upomnienia oraz pozostałych niewymagalnych jeszcze kolejnych miesięcznych rat w kwocie 190.138,47 zł. Zdaniem Sądu, pozwany miał wiedzę o podstawach ogłoszenia upadłości w odniesieniu do (...) sp. z o.o. Świadczy o tym treść pisma Banku z 17 grudnia 2010 r. skierowanego do poręczycieli kredytu, fakt zajęcia wierzytelności na rachunku spółki na kwotę należności głównej 1.868.492,38 zł, treść upomnienia Banku z dnia 13 stycznia 2011 r. Bank dysponował także nadanymi mu mocą umowy kredytowej instrumentami umożliwiającymi uzyskanie od upadłego informacji o jego bieżącej sytuacji ekonomiczno-finansowej i stosownych dokumentów, a także żądanie stosownych wyjaśnień w przypadku pogorszenia się sytuacji kredytobiorcy lub opóźnień w spłacie przez niego kredytu w oparciu o § (...) aneksu. Takich informacji i to w okrojonym zakresie pozwany zażądał od upadłego dopiero w marcu 2011 r.

Wyrok powyższy zaskarżyła w całości apelacją strona pozwana, wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Apelujący zarzucił: 1) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, która miała wpływ na treść wyroku, polegającą na bezzasadnym przyjęciu, że: a) brak jest istotnych przesłanek do uwzględnienia zarzutu pozwanego do uznania zapłaty długu niewymagalnego za czynność skuteczną wobec masy upadłości oraz b) Bank miał wiedzę w odniesieniu do istnienia podstaw do ogłoszenia upadłości (...) sp. z o.o. w Ł., podczas gdy w rzeczywistości z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że istniały przesłanki do uwzględnienia ww. zarzutu, a nadto dowody w postaci dokumentów finansowych, w tym weryfikacja Wydziału (...)w K. na dzień 30 września 2010 r. oraz na dzień 31 grudnia 2010 r. świadczyły o tym, że sytuacja ekonomiczno-finansowa spółki nie wskazywała na to, że może nastąpić jej upadłość, a jedynie o przejściowym charakterze problemów finansowych spółki, zwłaszcza, że rozpoczynała ona swoją działalność gospodarczą; 2) pominięcie przez Sąd pierwszej instancji okoliczności podnoszonej przez pozwanego Bank, a mianowicie, że to Spółka wskazała Agencji (...) numer konta technicznego Banku, celem przekazania środków finansowych pod nazwą (...) a z chwilą dokonania przelewu te właśnie środki finansowe stanowiły już własność Banku, a nie upadłej Spółki; 3) naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 127 ust. 3 p.u.n. poprzez przyjęcie, że upadły dokonał zapłaty długu niewymagalnego w terminie dwóch miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, gdy tymczasem spłata długu nastąpiła przez Agencję (...)ze środków pochodzących z funduszy Agencji, w wykonaniu umowy zawartej między Agencją a upadłym, tj. na podstawie stosunku prawnego odrębnego od umowy kredytowej; 4) naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść wyroku, tj. art. 233 §1 k.p.c. i art. 328 §2 k.p.c., polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, poprzez danie wiary jedynie twierdzeniom powoda, nie wzięciu pod uwagę całości materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy, uznaniu argumentacji pozwanego za nieuzasadnioną, pominięciu w uzasadnieniu wyroku wskazanych w zarzucie 2 okoliczności, braku odniesienia się do całej argumentacji pozwanego zawartej w odpowiedzi na pozew oraz piśmie przygotowawczym z dnia 19 marca 2014 r., co w konsekwencji doprowadziło do uwzględnienia powództwa.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż Sąd Okręgowy prawidłowo, z poszanowaniem reguł wyrażonych w przepisie art. 233 §1 k.p.c. ustalił stan faktyczny sprawy, co sprawiło, że Sąd Apelacyjny przyjął go za własny.

W zakresie ustaleń Sądu pierwszej instancji skarżący podniósł dwa zarzuty, wyrażone w punkcie 1. apelacji. Pierwszy z nich jednak nie dotyczy tyle stanu faktycznego sprawy, ile wyciągniętych z niego przez Sąd wniosków w zakresie skuteczności zarzutu pozwanego opartego na przepisie art. 127 ust. 3 p.u.n., o czym niżej. Nie można natomiast określić mianem dowolnego, ustalenia o posiadaniu przez pozwanego bank informacji o złej kondycji finansowej (...) spółki z o.o. w Ł. (dalej: Spółki). Po pierwsze, na okoliczność tę wskazali w swoich zeznaniach członkowie zarządu Spółki: M. Z. (k. 248 v.), C. Ł. (k. 271 v.) oraz K. P. (k. 293). Po drugie, już w piśmie do poręczycieli z dnia 17 grudnia 2010 r. (k. 65) dyrektor oddziału pozwanego banku powołał się na znaczne pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej Spółki, która była na tyle zła, że bank nie widział możliwości prolongaty zadłużenia. Po trzecie, w dniu 29 grudnia 2010 r., a zatem w dacie, w której pozwany bank wiedział już o złej sytuacji finansowej Spółki, wpłynęło zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego Spółki do kwoty prawie 2 mln złotych. Strona pozwana nie przedstawiła żadnego przeciwdowodu, który skutecznie mógłby konkurować z ww. dowodami. Takiego z pewnością nie stanowi weryfikacja (...), która dotyczyła sytuacji finansowej Spółki na dzień 30 września 2009 r. Nota bene, już w dokumencie tym mowa jest o wystąpieniu „w bieżącym okresie negatywnych zjawisk w prowadzeniu działalności” Spółki (k. 170). Odnośnie weryfikacji (...) na dzień 31 grudnia 2010 r., wskazać należy, że dokument taki nie zalega w aktach

sprawy. Niezależnie od tego, wskazane wyżej okoliczności byłyby wystarczające dla przyjęcia posiadania przez organy pozwanego informacji o złej sytuacji finansowej Spółki.

Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut pominięcia okoliczności wpływu środków od Agencji (...) na tzw. „rachunek techniczny”. Po pierwsze, pozwany bank nie udowodnił, że rachunek ten został założony na prośbę Spółki. Co więcej, twierdzeniu temu przeczy zarówno przedsądowe stanowisko Spółki wyrażone w piśmie z dnia 22 lutego 2011 r. (k. 73), jak i treść pisma dyrektora oddziału pozwanego banku z dnia 7 lutego 2011 r. (k. 70), która wskazuje na brak potrzeby jakiegokolwiek inicjatywy kredytobiorcy do założenia konta tego rodzaju, albowiem stanowi to „zwykłą, codzienną czynność bankową”. Po wtóre, bez jakiegokolwiek znaczenia było, na jakie konto wpłynęły środki od Agencji. Mimo brzmienia art. 726 k.c., w orzecznictwie i doktrynie nie budzi żadnych wątpliwości okoliczność, że z chwilą wpłacenia środków na rachunek bankowy jego posiadacz traci własność tych środków na rzecz banku, a nabywa roszczenie o zwrot takiej samej ich ilości (por. m.in. uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 1962 r., VI KO 23/62, OSPiKA 1962, nr 11, poz. 303). A zatem niezależnie od tego, kto i na jaki rachunek dokonał wpłaty i tak wpłacone środki stały się własnością pozwanego Banku. Nie oznacza to bynajmniej, że w sytuacji takiej art. 127 ust. 3 p.u.n. nie znajdzie zastosowania. Gdyby przyjąć argumentację skarżącego, jakakolwiek wpłata dokonana na poczet niewymagalnych rat kredytu za pośrednictwem rachunku bankowego, nie mogłaby zostać zakwestionowana na podst. ww. przepisu, co oczywiście byłoby nie do pogodzenia z jego celem. Bez znaczenia jest przy tym, że wpłaty dokonała osoba trzecia, na co zezwala chociażby art. 356 §2 k.c., choć w tym wypadku Agencja nie spełniała świadczenia z umowy kredytowej, lecz z umowy łączącej ją ze Spółką, a przekazanie środków nastąpiło z rachunku Spółki na jej wyraźne żądanie.

Nie mógł okazać się skuteczny zarzut naruszenia art. 233 §1 k.p.c. Po pierwsze, został on sformułowany tak ogólnikowo, że jego ocena jest zasadniczo niemożliwa. Skarżący nie wskazuje, które dowody Sąd Okręgowy pominął. Po drugie, skuteczne podniesienie zarzutu obraży ww. przepisu wymagałoby wykazania, że przy ocenie dowodów Sąd naruszył zasady doświadczenia życiowego tudzież logicznego rozumowania, czego apelujący nie uczynił. Odnośnie zarzutu naruszenia art. 328 §2 k.p.c., to jedyne konkrety, jakie zostały w tym zakresie podniesione dotyczą pominięcia w uzasadnieniu okoliczności wpłaty świadczenia przez Agencję na rachunek techniczny. Jak jednak wskazano wyżej kwestia ta dla rozstrzygnięcia pozostawała całkowicie bez znaczenia. Skarżący nie wskazuje natomiast, do których innych argumentów zawartych w odpowiedzi na pozew Sąd Okręgowy nie odniósł się, co uniemożliwia ocenę trafności zarzutu w tym zakresie. Z kolei co do pisma procesowego pozwanego z dnia 19 marca 2014 r., godzi się zauważyć, że zostało ono zwrócone zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 3 kwietnia 2014 r. (k. 243), zaś pozwany bank nie podniósł w tym zakresie zarzutu naruszenia art. 207 §7 k.p.c.

Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się także obraży przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 127 §3 p.u.n.

Po pierwsze, zgodzić należy się z twierdzeniem, że w części dochodzonej pozew wierzytelność pozwanego banku z tytułu łączącej strony umowy kredytowej była niewymagalna. Argumentację Sądu pierwszej instancji przywołującą w tym zakresie pisma banku oraz zapisy stanowiącego integralną część umowy regulaminu kredytowania działalności gospodarczej, Sąd Apelacyjny w pełni podziela. Dodatkowo zauważyć należy, że w dokumentach przelewów (k. 101-109) sam pozwany bank rozróżnia wpłaty rat wymagalnych od niewymagalnych. Bez znaczenia jest także, że strony łączyła umowa kredytu(...), wobec czego nie można mówić o ratach niewymagalnych. W §7 aneksu nr (...) (k. 52) strony wyraźnie postanowiły, że spłata kredytu nastąpi w 10 rat, przy czym daty płatności każdej z nich zostały wyraźnie określone. Wymagalność zobowiązania oznacza, że wierzyciel może od dłużnika skutecznie domagać się spełnienia świadczenia. O ile termin spełnienia świadczenia nie jest określony w umowie ani nie wynika z właściwości zobowiązania, do postawienia zobowiązania w stan wymagalności konieczne jest wezwanie dłużnika do spełnienia świadczenia (art. 455 k.c.). W rozpoznawanej sprawie strony określiły terminy płatności poszczególnych rat. Pozwany jako wierzyciel, na korzyść którego nie zastrzeżono terminu, nie mógł domagać się zapłacenia całości długu przed upływem terminu zapłaty poszczególnych rat. Nie jest też tak, że o ile kredytobiorca spłaciłby wcześniej dług, mógłby ponownie wykorzystać środki, albowiem po zapłacie raty, zgodnie z §7 aneksu nr (...), następowało obniżenie dostępnego limitu kredytu rewalwingowego, a zatem było to uregulowanie odmienne od tego wskazanego w (...) regulaminu (k. 167 v.).

Nie można zgodzić się też z poglądem skarżącego co do tego, że pismo prezesa zarządu Spółki z dnia 28 grudnia 2010 r. postawiło niewymagalne w tym terminie raty kredytu w stan wymagalności. Podpisujący pismo C. Ł. zeznał, że nie oznaczało ono rezygnacji z ratalnej spłaty kredytu, a z pewnością nie wynika to z samej treści pisma. Zgoda na przedterminowe spełnienie świadczenia nie oznacza, że staje się ono automatycznie wymagalne. Gdyby tak było, żadna świadoma przedterminowa wpłata, którą – co oczywiste – musi poprzedzać zgoda dłużnika na takie świadczenie, nie mogłaby być zakwestionowana na podst. art. 127 ust. 3 p.u.n.

Nieskuteczny okazał się również zarzut opierający się na stwierdzeniu, że pozwany bank nie wiedział w czasie zaliczania wpłaty na raty niewymagalne o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości Spółki. Jak wskazano już wyżej, zła kondycja finansowa Spółki była skarżącemu znana. Brak spłaty zadłużenia z umowy kredytowej skutkujący wezwaniem poręczycieli do zapłaty i upomnieniem (k. 67) oraz zajęcie rachunku bankowego przez komornika na sumę prawie 2 mln złotych, szczególnie w zestawieniu z wysokością kapitału zakładowego Spółki dawało podstawy do przyjęcia, że Spółka zaprzestała regulowania wymagalnych zobowiązań pieniężnych, a zatem istnieją podstawy do ogłoszenia upadłości, stosownie do art. 10 w zw. z art. 11 ust. 1 p.u.n. W kontekście treści zajęcia komorniczego oraz bilansu Spółki, którymi dysponował pozwany, trudno byłoby też powoływać się na unormowanie zawarte w art. 12 ust. 1 p.u.n.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Za podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, które po stronie powodowej ograniczyły się do wynagrodzenia radcy prawnego przyjęto art. 98 §1 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c. oraz §6 pkt 6 w zw. z §12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

SSA Marek Boniecki SSA Elżbieta Uznańska SSA Władysław Pawlak